

Крушельницька Г.Л.

Національна академія внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ СПІВПОЗИВАЧА В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Наукова стаття присвячена дослідженню процесуального механізму залучення співпозивача в цивільному процесі, оскільки така процедура не врегульована цивільним процесуальним законодавством, що породжує неоднозначність судової практики та обмежує процесуальні права потенційних учасників цивільного процесу. Шляхом аналізу загальних норм цивільного процесуального права й застосування аналогії закону автор досліджує можливість вироблення науково обґрунтованих пропозицій для вдосконалення цивільного процесуального законодавства.

У статті проаналізовано різні доктринальні підходи до визначення поняття процесуальної співучасті, виділено три підстави виникнення множинності осіб на стороні позивача: пред'явлення позову спільно кількома позивачами; об'єднання позовів судом; залучення особи до участі у справі як співпозивача. Особу увагу автором приділено дослідженню процедури залучення співпозивача до участі у справі після відкриття провадження. Проаналізовано судову практику, виявлено суперечності в тлумаченні суддями змісту процесуальної співучасті на стороні позивача, у тому числі змішування ними понять процесуальної співучасті й процесуального правонаступництва, що є причиною одночасної участі у справі позивача та його процесуального правонаступника. З'ясовано, що право на звернення до суду із заявою про залучення особи як співпозивача має виключно сама особа, яка вважає себе співпозивачем, при цьому згода позивача, за позовною заявою якого відкрито провадження, не вимагається. Досліджено питання сплати судового збору в разі залучення особи до участі у справі як співпозивача. Розмежовано процесуальні статуси залученого співпозивача і третьої особи, що заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору.

Ключові слова: процесуальна співучасть, позивач, співпозивач, залучення співпозивача.

Постановка проблеми. Незважаючи на суттєві зміни, які відбулися в цивільному процесуальному законодавстві у зв'язку з набранням чинності з 15 грудня 2017 Законом України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 3 жовтня 2017 року, інститут процесуальної співучасті залишився поза увагою законотворців, оскільки наявні прогалини у сфері залучення до участі у справі співпозивача не були усунуті, що, як свідчить неоднозначність судової практики, спричиняє відсутність єдиного підходу суддів до вирішення цього питання. Наявність прогалини в законодавстві породжує необхідність її дослідження й розроблення пропозицій щодо її усунення шляхом вироблення процесуального механізму залучення співпозивача до участі в цивільному процесі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання правової природи процесуальної співу-

часті, зокрема, на стороні позивача досліджувалися в наукових працях С. Бичкової, С. Чорноченко, М. Штефана, О. Козлова, Ю. Білоусова, В. Тертишнікова, В. Кравчука, Д. Чечота, С. Сенік та ін. Проте, попри певну кількість наукових напрацювань, проблема залучення співпозивача в уже розпочатий цивільний процес залишилася поза увагою вчених-процесуалістів і потребує окремого дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є з'ясування правової процедури залучення співпозивача до участі в цивільній справі як підстави виникнення процесуальної співучасті на стороні позивача.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до ст. 48 Цивільного процесуального кодексу (далі – ЦПК) України, сторонами в цивільному процесі є позивач і відповідач. Статтею 50 ЦПК України передбачено участь у справі кількох позивачів або відповідачів. Зокрема, визначено, що позов може бути пред'явлений

спільно кількома позивачами або до кількох відповідачів; кожен із позивачів або відповідачів щодо другої сторони діє в цивільному процесі самостійно. Участь у справі кількох позивачів і (або) відповідачів (процесуальна співучасть) допускається, якщо: 1) предметом спору є спільні права чи обов'язки кількох позивачів або відповідачів; 2) права й обов'язки кількох позивачів чи відповідачів виникли з однієї підстави; 3) предметом спору є однорідні права й обов'язки.

Отже, ЦПК України визначає процесуальну співучасть як участь у справі кількох позивачів і (або) відповідачів.

Метою співучасті є зручність для сторін і суду. Завдяки спільному розгляду кількох процесів зливаються в один, витрати з провадження в цивільній справі зменшуються, кількість засідань і явок до суду скорочується, перевірочні дії провадяться один раз, стає неможливим ухвалення суперечливих рішень [1, с. 318].

Незважаючи на наявність законодавчого визначення (ч. 2 ст. 50 ЦПК України), у науці цивільного процесуального права існує кілька поглядів на юридичну природу процесуальної співучасті.

Так, на думку О. Козлова, процесуальною співучастю треба вважати участь двох чи кількох осіб на боці позивача або відповідача чи в інтересах обох сторін [2, с. 73].

С. Черноченко розуміє під співучастю обумовлену нормами матеріального права множинність осіб на тій чи іншій стороні в цивільному процесі в силу наявності спільного права чи спільного обов'язку [3, с. 58]. Такої ж позиції приримуються і Ю. Білоусов [4, с. 56], В. Тертишніков [5, с. 40] і В. Кравчук [6, с. 201].

Д. Чечот визначає співучасть як участь в одній справі на боці позивача чи відповідача кількох осіб, які мають спір із протилежною стороною [7, с. 79].

Водночас С. Бичкова звертає увагу на те, що визначення процесуальної співучасті через «участь двох чи кількох осіб на боці позивача або відповідача» є неправильним за своєю сутністю. На одній стороні можуть брати участь кілька суб'єктів з різним цивільним процесуальним правовим статусом, як-от: треті особи, представники, органи й особи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб. А отже, співучасники виступають не на боці та в інтересах інших осіб, а у власних інтересах [8, с. 175].

На думку С. Черноченко, від співучасті варто відрізняти об'єднання позовів судом, за якого

суб'єктивні права й обов'язки не залежать один від одного, а множинність утворюється на розсуд суду (судді) з метою процесуальної економії [3, с. 58]. У свою чергу, С. Бичкова вказує, що в разі об'єднання в одне провадження однорідних позовних вимог на підставі спільності предмета позову, зумовленого нерозривним зв'язком позовних вимог між собою або взаємозалежністю в їх вирішенні, процесуальна співучасть виникає завжди при множинності позивачів і (або) відповідачів, оскільки зазначені юридичні факти неодмінно мають своєю передумовою дотримання однієї з умов, за яких вона допускається. При цьому однорідність вимог не завжди має своєю передумовою саме однорідність матеріальних прав та обов'язків позивачів і відповідачів: за умови однорідності вимог у разі їх об'єднання судом в одне провадження процесуальна співучасть може виникнути й за інших умов (якщо предметом спору є спільні права чи обов'язки кількох позивачів або відповідачів; якщо права й обов'язки кількох позивачів чи відповідачів виникли з однієї підстави) [8, с. 181].

Водночас існують випадки, коли в уже розпочатий цивільний процес бажає приєднатися особа, яка вважає, що її права порушені відповідачем на тотожних із позивачем юридичних і фактичних підставах. Наприклад, власник земельної ділянки вважає, що його права й інтереси порушені суміжним землекористувачем, який здійснив самочинне будівництво, не дотримавшись будівельних норм і відстаней, звернувся до суду з позовом про визнання будівництва самочинним і зобов'язання здійснити перебудову об'єкта нерухомості. Дізнавшись про цей процес, інші власники суміжних земельних ділянок бажають приєднатися до позовної заяви, оскільки вважають, що самочинним будівництвом порушено і їхні права також. У такому випадку вони мають право просити суд залучити їх як співпозивачів, оскільки вони пов'язані з позивачем спільною метою, а предметом спору будуть права й обов'язки, які ґрунтуються на однорідних фактичних (і юридичних) підставах.

Отже, на підставі аналізу норм законодавства та юридичної літератури можна виділити три підстави виникнення множинності осіб на стороні позивача:

- пред'явлення позову спільно кількома позивачами;
- об'єднання позовів судом;
- залучення особи до участі у справі як співпозивача.

У контексті цього науково-практичного дослідження нас цікавить саме остання підстава, оскільки в ЦПК України врегульовано тільки порядок залучення до участі у справі співвідповідача. Зокрема, ст. 51 ЦПК України передбачено, що суд першої інстанції має право за клопотанням позивача до закінчення підготовчого провадження, а в разі розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження – до початку першого судового засідання залучити до участі в ній співвідповідача. Про залучення співвідповідача постановляється ухвала. За клопотанням залученого співвідповідача розгляд справи починається спочатку.

Тобто законодавець, передбачаючи можливість участі в цивільній справі кількох позивачів і (або) відповідачів, передбачив порядок залучення до участі у справі співвідповідача та не передбачив порядок залучення до участі у справі співпозивача. Залишається тільки здогадуватися, це є умисним кроком законотворців чи просто прогалиною цивільного процесуального законодавства. Оскільки автор статті дотримується другої позиції, необхідно з'ясувати, в якому порядку, на якій стадії, на підставі яких процесуальних документів суд може залучити до участі у справі співпозивача.

Оскільки нормами цивільного процесуального права ці питання не врегульовані, доцільно звернутися до судової практики, яка, до слова, є неоднозначною.

Так, ухвалою Київського районного суду м. Харкова від 24 квітня 2018 року по справі №640/2060/18 за позовом ОСОБА_5 до ОСОБА_3, ОСОБА_6 про стягнення матеріальної шкоди відмовлено в задоволенні клопотання представника ТОВ «Водсервіс-Харків» про залучення його як співпозивача. Суд дійшов указанного висновку на підставі того, що нормами ЦПК України не передбачено залучення до справи особи як позивача за клопотанням цієї ж особи; позивач діє процесуально самостійно, заявляє свої позовні вимоги, тому залучення як позивача іншої особи за її ж клопотанням не передбачено. Частиною 1 ст. 50 ЦПК України передбачено, що позов може бути пред'явлений спільно кількома позивачами, однак, на думку суду, це стосується саме спільного подання позовної заяви обома позивача [9]. Отже, суд відмовив особі в залученні її як співпозивача в цивільному процесі, оскільки нормами ЦПК України не передбачено порядку залучення співпозивача.

Протилежного висновку дійшов Дарницький районний суд м. Києва, який ухвалою від

22 лютого 2017 року по справі №753/12770/16-ц за позовом ОСОБА_2 до ОСОБА_3 про визнання особи такою, що втратив право на користування житловим приміщенням, задовольнив заяву ОСОБА_4 про залучення його до справи як співпозивача, оскільки він є власником квартири АДРЕСА_1. Суд, дослідивши матеріали справи, вважав за необхідне заяву задовольнити, оскільки, відповідно до поданих ним доказів, квартира АДРЕСА_1 на праві власності належить ОСОБА_4, а, згідно з вимогами ЦПК, участь у справі кількох позивачів і (або) відповідачів (процесуальна співучасть) допускається, якщо предметом спору є спільні права чи обов'язки кількох позивачів або відповідачів; права й обов'язки кількох позивачів чи відповідачів виникли з однієї підстави; предметом спору є однорідні права й обов'язки [10]. Отже, незважаючи на те що ЦПК України не передбачає окремого порядку залучення співпозивача, суд керувався загальними цивільно-процесуальними нормами про процесуальну співучасть.

Ухвалою Дніпровського районного суду м. Києва у справі № 759/9635/16-ц позивачу ОСОБА_1 відмовлено в задоволенні клопотання про залучення як співпозивача ОСОБА_3. Свою відмову суд обґрунтував тим, що ч. 2 ст. 49 ЦПК України унормовано процесуальні права й обов'язки сторін, зокрема позивача. Участь у справі кількох позивачів або відповідачів регулюється ст. 50 ЦПК України. Залучення до участі у справі співвідповідача врегульовано ст. 51 ЦПК України. Отже, суд дійшов висновку, що нормами чинного ЦПК України передбачена можливість процесуальної участі у справі кількох позивачів і відповідачів, при цьому участь у справі кількох позивачів можлива за умови пред'явлення позову спільно кількома позивачами, залучення до участі у справі інших позивачів не передбачено. Суд вирішив, що оскільки це провадження у справі відкрито за позовом ОСОБА_1, то вимога про залучення як відповідача його матері ОСОБА_3 є неправомірною, і роз'яснив позивачу, що, відповідно до ст. 53 ЦПК України, до закінчення підготовчого провадження або до початку першого судового засідання, якщо справа розглядається в порядку спрощеного позовного провадження, у справу можуть вступити треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору, подавши позов до однієї або декількох сторін [11]. Отже, суд відмовив у залученні до участі у справі співпозивача з двох причин: по-перше, на думку суду, залучення співпозивача не передба-

чено нормами ЦПК України, а по-друге, позивач не наділений правом залучати до участі у справі відповідача.

Таку точку зору, очевидно, не поділяють у Дарницькому районному суді м. Києва, зокрема ухвалою від 15 лютого 2017 року по справі № 753/6940/15-ц за позовом Публічного акціонерного товариства «Перший Український міжнародний банк» до ОСОБА_5 про стягнення боргу за кредитним договором задоволено клопотання представника позивача про залучення до участі у справі як співпозивачів ТзОВ «Ковельсвіт» і ТзОВ «Юбіпартнер факторинг» у зв'язку зі зміною кредитора. Задовольняючи клопотання, суд обгрунтував своє рішення тим, що, відповідно до п. 2 ч. 2 ст. 31 ЦПК України (у редакції, чинній на дату винесення ухвали), участь у справі кількох позивачів і (або) відповідачів (процесуальна співучасть) допускається, якщо права й обов'язки кількох позивачів чи відповідачів виникли з однієї підстави [12]. З огляду на зміст згаданої ухвали, суд допускає можливість залучення до участі у справі співпозивача іншим учасником справи.

Водночас інший підхід щодо залучення до участі у справі співпозивача іншим учасником справи застосовано в ухвалі Колегії суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 12 жовтня 2016 року, де суд визнав безпідставними доводи касаційної скарги про те, що ОСОБА_7 не була належним позивачем у справі, та про те, що ухваленими судовими рішеннями порушено права ОСОБА_13, яка не залучена до участі у справі як співпозивач. Такого висновку суд дійшов на підставі того, що, згідно з ЦПК України, суд розглядає цивільні справи не інакше як за зверненням фізичних чи юридичних осіб, поданим відповідно до цього Кодексу, в межах заявлених ними вимог і на підставі доказів сторін та інших осіб, які беруть участь у справі. Особа, яка бере участь у справі, розпоряджається своїми правами щодо предмета спору на власний розсуд. Таке право мають також особи (за винятком тих осіб, які не мають цивільної процесуальної дієздатності), в інтересах яких заявлено вимоги. Зміст наведеного принципу диспозитивності полягає в тому, що звернення з позовом є правом особи, якій належить право вимоги, а не обов'язком. Суд розглядає справу стосовно тих сторін і вимог, які заявлені в позові, та не зобов'язується спонукати інших учасників процесу до дій на захист порушених прав [13].

Цей підхід узгоджується з п. 10 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства, що регулюють провадження у справі до судового розгляду» від 12 червня 2009 року № 5, згідно з якою, вирішуючи питання про склад осіб, які братимуть участь у справі, суд повинен виходити з характеру спірних правовідносин, визначеної ним норми матеріального права, яка підлягає застосуванню, та з матеріально-правового інтересу у вирішенні справи. Суд має також вирішити питання про участь інших учасників процесу, які сприятимуть здійсненню правосуддя. Якщо позов пред'явлений не всіма особами, яким належить таке право, суд не вправі залучати таких осіб до участі у справі як співпозивачів, оскільки, згідно з принципом диспозитивності, особа, якій належить право вимоги, розпоряджається своїми правами на власний розсуд.

Отже, на підставі проведеного аналізу судової практики, можна зробити висновок, що звернутися до суду із заявою про залучення до участі у справі співпозивача має право виключно сама особа, яка вважає себе співпозивачем. Ні суд за власною ініціативою, ні учасники цивільного процесу не можуть ініціювати залучення будь-якої особи як співпозивача, оскільки звернення до суду з позовом і пред'явлення позовних вимог до відповідача є правом особи, яким вона розпоряджається на власний розсуд.

Застосовуючи аналогію закону, зокрема положення, що стосуються залучення до участі у справі співвідповідача і третіх осіб, можемо констатувати, що особа має право звернутися до суду із заявою про залучення її як співпозивача до закінчення підготовчого провадження, а в разі розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження – до початку першого судового засідання. Про залучення співпозивача постановляється ухвала, яка не підлягає оскарженню окремо від рішення суду. За клопотанням залученого співпозивача розгляд справи починається спочатку.

Водночас виникає питання, чи потрібна згода позивача на залучення судом до участі у справі співпозивача, зважаючи на те що кожен із позивачів щодо іншої сторони виступає в процесі самостійно. Крім того, усі процесуальні співучасники мають однакові права й несуть однакові обов'язки, є рівними в правах стосовно як один одного, так й іншої сторони [3, с. 59]. Для відповіді на це питання доцільно звернутися до положень ст. 188 ЦПК України, яка регулює порядок

об'єднання й роз'єднання позовів. У ній визначено, що суд може за клопотанням учасника справи або з власної ініціативи об'єднати в одне провадження декілька справ за позовами різних позивачів до одного й того самого відповідача. Тобто згода позивачів на об'єднання позовів, в результаті чого вони стають співпозивачами, не є необхідною. Тобто, за аналогією закону, можна зробити висновок, що й для залучення до участі по справі співпозивача згода позивача, за позовною заявою якого було відкрито провадження, не вимагається.

У разі залучення до участі у справі співпозивача необхідно також з'ясувати аспект, що стосується сплати судового збору. Так, згідно з ч. 7 ст. 6 Закону України «Про судовий збір», якщо позов подається водночас кількома позивачами до одного або кількох відповідачів, судовий збір обчислюється з урахуванням загальної суми позову і сплачується кожним позивачем пропорційно частці поданих кожним із них вимог окремим платіжним документом. Коли позов немайнового характеру подається водночас кількома позивачами до одного або кількох відповідачів, судовий збір сплачується кожним позивачем окремим платіжним документом у розмірах, установлених ст. 4 цього Закону за подання позову немайнового характеру. Отже, якщо особа звертається до суду із заявою про залучення її як співпозивача, приєднуючись до позову немайнового характеру, вона має сплатити судовий збір за подання позову немайнового характеру. Якщо ж особа бажає бути залученою співпозивачем у справі за позовом майнового характеру, очевидно, що вона має збільшити позовні вимоги, додавши свої майнові вимоги, попередньо сплативши судовий збір пропорційно частці заявлених вимог (наприклад, у справі про заливття, якщо майнова шкода заподіяна декільком сусідам).

На відміну від виникнення множинності осіб на стороні позивача шляхом пред'явлення позову кількома позивачами й об'єднання позовів, у разі залучення співпозивача до участі в уже наявний цивільний процес постає питання, який же процесуальний статус обрати: співпозивача чи третьої особи, що заявляє самостійні вимоги на предмет спору. У цьому разі спільним у залученого співпозивача і третьої особи, що заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, є вступ у відкрите провадження у справі з метою захисту особистих прав, свобод чи інтересів. Крім того, і залучений співпозивач, і третя особа, що заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, вступають у справу

до закінчення підготовчого провадження, а в разі розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження – до початку першого судового засідання.

Проте, на відміну від залученого співпозивача, який може бути залучений до участі у справі на підставі заяви, третя особа, що заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, вступає в процес, пред'явивши позов до однієї чи обох сторін. Крім того, у співпозивачів інтереси збігаються, а в третій осіб із самостійними вимогами щодо предмета спору інтереси протилежні до інтересів позивача та відповідача. По-третє, співпозивачу протистоїть відповідач, а такій третій особі можуть протистояти й позивач, і відповідач, й обидві сторони спільно [14, с. 312].

Також, на думку С. Сенік, третя особа, що заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, не може обирати відповідачів (лише серед сторін), не може обирати підсудність (позов завжди подається до суду, який розглядає справу за первісною позовною заявою позивача), не має права залучити додаткових відповідачів і клопотати про заміну неналежного відповідача, якщо ним є первісний позивач [14, с. 312].

Крім того, як свідчить судова практика, суди часто плутають процесуальну співучасть із процесуальним правонаступництвом. Яскравим прикладом такої практики є ухвала Вінницького міського суду Вінницької області від 18 жовтня 2018 року по справі № 127/6831/18 за позовною заявою ПАТ «БМ Банк» до ОСОБА_1, ОСОБА_2 про стягнення заборгованості, якою суд задовольнив клопотання представника ПАТ «БМ Банк» у судовому засіданні про залучення до участі в справі як співпозивача ПАТ «ВТБ Банк», оскільки 13 вересня 2018 року ПАТ «БМ Банк» передано право вимоги за кредитним договором у ПАТ «ВТБ Банк», що підтверджується договором про відступлення права вимоги грошових зобов'язань за кредитними договорами. Суд задовольнив указане клопотання на підставі ст. 55 ЦПК України, де визначено, що в разі заміни кредитора чи боржника в зобов'язанні, а також в інших випадках заміни особи у відносинах, щодо яких виник спір, суд залучає до участі у справі правонаступника відповідної сторони або третьої особи на будь-якій стадії судового процесу. Відповідно до ст. 514 ЦК України, до нового кредитора переходять права первісного кредитора в зобов'язанні в обсязі та на умовах, що існували на момент переходу цих прав, якщо інше не встановлено Договором або законом. Отже, суд дійшов висновку про необ-

хідність залучення до участі в справі як належної сторони, а саме належного кредитора, співпозивача АТ «ВТБ Банк» [15]. Проте такий підхід суду є категорично неправильним, оскільки процесуальне правонаступництво передбачає заміну учасника цивільного процесу, а процесуальна співучасть – одночасну участь у справі кількох осіб на боці однієї зі сторін цивільного процесу.

Висновки. Процесуальна співучасть на стороні позивача може виникнути після відкриття провадження шляхом залучення до участі у справі співпозивача. Незважаючи на те що цивільно-процесуальне законодавство не містить норм, які стосуються безпосередньо залучення співпозивача, за аналогією закону видається, що особа має право звернутися до суду із заявою про залучення її як співпозивача, сплативши судовий збір, до закінчення підготовчого провадження, а в разі розгляду справи

за правилами спрощеного позовного провадження – до початку першого судового засідання. На підставі проведеного аналізу судової практики можна зробити висновок, що звернутися до суду із заявою про залучення до участі у справі співпозивача має право виключно сама особа, яка вважає себе співпозивачем. Ні суд за власною ініціативою, ні учасники цивільного процесу не можуть ініціювати залучення будь-якої особи як співпозивача, оскільки звернення до суду з позовом і пред'явлення позовних вимог до відповідача є правом особи, яким вона розпоряджається на власний розсуд. Для залучення співпозивача згода позивача, в інтересах якого порушено процес, не є необхідною. Про залучення співпозивача постановляється ухвала, яка не підлягає оскарженню окремо від рішення суду. За клопотанням залученого співпозивача розгляд справи починається спочатку.

Список літератури:

1. Васьковський Е.В. Учебник гражданского процесса / под ред. В.А. Томсинова. Москва: Зерцало, 2003. 464 с.
2. Советское гражданское процессуальное право : учеб. для юрид. ин-тов и фак. / В.П. Воложанин, А.Ф. Козлов, К.И. Комиссаров и др. ; под общ. ред. К.С. Юдельсона. Москва : Юрид. лит., 1965. 471 с.
3. Чернооченко С.І. Цивільний процес: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 416 с.
4. Цивільний процес : навч. посіб. / А.В. Андрушко, Ю.В. Білоусов, Р.О. Стефанчук та ін. ; за ред. Ю.В. Білоусова. Київ : Прецедент, 2006. 293 с.
5. Тertiшніков В.І. Цивільний процесуальний кодекс України (За станом на 10 травня 2002 року): Науково-практичний коментар. Харків : Консум, 2002. 408 с.
6. Кравчук В.М. Науково-практичний коментар до Кодексу адміністративного судочинства України. Харків: Фактор, 2011. 800 с.
7. Гражданский процесс : учеб. для студентов юрид. ин-тов и фак. / Н.И. Авдеенко, П.Н. Евсеев, М.А. Кабакова и др. ; под ред. Н.А. Чечиной, Д.М. Чечота. Москва: Юрид. лит., 1968. 456 с.
8. Бичкова С.С. Цивільний процесуальний правовий статус осіб, які беруть участь у справах позовного провадження : дис. ... док. юрид. наук : 12.00.03. Київ, 2011. 519 с.
9. Ухвала Київського районного суду м. Харкова від 24 квітня 2018 року у справі № 640/2060/18. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73650906> (дата звернення: 09.07.2019).
10. Ухвала Дарницького районного суду м. Києва від 22 лютого 2017 року у справі №753/12770/16-ц. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/65279060> (дата звернення: 09.07.2019).
11. Ухвала Дніпровського районного суду м. Києва у справі № 759/9635/16-ц. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72530478> (дата звернення: 09.07.2019).
12. Ухвала Дарницького районного суду м. Києва від 15 лютого 2017 року у справі № 753/6940/15-ц. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/67112611> (дата звернення: 09.07.2019).
13. Ухвалі Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 12 жовтня 2016. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/62202244> (дата звернення: 10.07.2019).
14. Сенік С. Особливості участі третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору, в цивільному процесі. *Вісник Львівського університету. Серія «Юридична»*. 2015. Вип. 61. С. 308–314.
15. Ухвала Вінницького міського суду Вінницької області від 18 жовтня 2018 року у справі № 127/6831/18. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77295426> (дата звернення: 10.07.2019).

Krushelnytska H.L. PROBLEMS OF INVOLVEMENT A CO-PLAINTIFF IN CIVIL PROCEDURE

The scientific article is devoted to the dedicating of the of the procedural mechanism for involvement a co-plaintiff in a civil procedure, since such a procedure is not regulated by civil procedural legislation, which gives rise to ambiguous judicial practice and limits the procedural rights of potential participants in a civil procedure, By analysing the general rules of civil procedural law and applying the analogy of the law, the author explores the possibility of developing scientifically based proposals for improving civil procedural legislation.

Various doctrinal approaches to the definition of the concept of procedural complicity, identifies three reasons for the emergence of a plurality of persons on the side of the plaintiff: filing a lawsuit jointly by several plaintiffs; consolidation of claims by the court; bringing a person to participate in the case as a co-plaintiff. The author paid special attention to studying the procedure for attracting a co-plaintiff to participate in the case after the commencement of proceedings. Judicial practice is analysed, contradictions in the interpretation by the judges of the content of procedural complicity on the side of the plaintiff are revealed, including mixing the concepts of procedural complicity and procedural succession, which is the reason for the simultaneous participation in the plaintiff and his procedural assignee. It has been established that the right to appeal to the court with an application to involve a person as co-plaintiff has only the person who considers himself a co-plaintiff and the consent of the plaintiff, on whose suit the proceedings were opened, is not required. The question of the court fee payment is investigated when a person is involved in the case as a co-plaintiff. The procedural statuses of the co-plaintiff and the third party, declaring independent claims regarding the subject of the dispute, are delimited.

Key words: *procedural complicity, plaintiff, co-plaintiff, involvement a co-plaintiff.*